Влада – Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України № 248 (998) ♦ Четвер, 29 грудня 1994 року ♦ Ціна договірна

«СОРОЧИНСЬКИЙ ЯРМАРОК» НА НОВИЙ РІК

Набридли щоденні проблеми, тому, хоч би у ці передсвяткові дні, про них не хочеться думати. Та з голови чомусь не вилізає заокеанська традиція: обов'язково мати на різдвяному столі індичку. Індик на полтавському базарі «тягне» на 3 мільйони. Отож, лозунг «Даєш індика в кожну хату» відпадає. Обійдемося куркою. А на подарунок дітям-щедрівникам треба неодмінно купити. А вони про що мріють?.. І про цукерки також. І тут полтавцям таки пощастило. Місцеве акціонерне товариство «Полтавакондитер» реалізує свою продукцію чи не за найнижчими в Україні цінами. Приміром, новорічний подарунок коштує 40 тисяч карбованців, і виготовлено їх до свят більше 300 тисяч. Принаймні, для дітлахів вистачить. А в кого гаманець тугіший, може придбати і набір фірмових цукерок «Сорочинський ярмарок», "Привіт з Полтави", «Любава», «Аркадія» тощо. І вони коштують не так уже і дорого за нинішніми цінами — в межах 300 тисяч карбованців. З початку року тут випущено 6,5 тисячі тонн продукції майже 220 найменувань. Можливо, хоч ці ціни трохи підсолодять наші гіркі будні? Як би того хотілося! І найперше — дитяті. Тому хочеться побажати батькам: не поскупіться і придбайте малюкам набір цукерок. Не обов'язково заморських: наша продукція не гірша. Купіть і скуштуйте. Не пожалкуєте.

Григорій ГРИНЬ.
На фото Сергія КОВАЛЬЧУКА: кондитер Тетяна Попович.

Прийнято у першому читанні

Ранкове засідання 28 грудня

Початок роботи став логічним продовженням вечірнього засідання напередодні, на якому розглядався проект закону України «Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні». Заспівом до парламентських дебатів стало звернення Президента України до ВР, виголошене керівником його адміністрації Дмитром Табачником. Цей документ містив жаль з приводу того, що законопроект не схвалюється у першому читанні, і пропозицію створити узгоджувальну комісію у складі представників адміністрації Президента — з одного боку, і народних депутатів України на основі фракційного представництва — з другого. На думку Президента України, тільки така комісія спроможна забезпечити конструктивний діалог між гілками влади. Власне, позиції Президента України відповідали попередні пропозиції шести парламентських фракцій, про що нагадали народні депутати — члени групи «Реформи», зокрема Сергій Головатий. Пропозиція узяти законопроект за основу, схваливши його в першому читанні, одержала більшість голосів. Було також вирішено доручити керівникам фракцій визначити кандидатури до погоджувальної комісії.

Відносинам з Росією

приділили велику увагу в ході проведеної 27 грудня зустрічі Президент України Леонід Кучма і Голова Верховної Ради Білорусі Мечеслав Гриб.

«Я завжди виступав за найтіснішу інтеграцію між Україною, Білоруссю і Росією. І зараз не відмовляюсь від жодного свого слова. Без більш широкої інтеграції нашим народам просто неможливо вийти з кризи, — сказав після зустрічі журналістам Леонід Кучма. — Але любов має бути взаємною. Ми повинні, нарешті, сісти за стіл переговорів і розібратись, хто ж реально хоче, а хто не хоче інтеграції». На думку Президента України, Росія не завжди готова до конструктивного співробітництва.

Будувати майбутнє нації, не озираючись

Відбулася спільна прес-конференція О.Мороза й М.Гриба. Як і під час переговорів, глави парламентів наголосили, що нині треба будувати україно-білоруські взаємини, зважаючи на нові реалії. Не слід зупинятися для суперечок про повернення до старого, треба активно рухатися вперед, реформуючи суспільно-економічні структури України й Білорусі для створення можливостей розквіту двох великих європейських націй.

Влада нам потрібна одна: влада Закону

На вечірньому засіданні сесії Верховної Ради 27 грудня обговорювався президентський законопроект про владу. З інформацією про роботу узгоджувальної комісії, до складу якої входять представники Адміністрації Президента України, народні депутати України, співробітники Секретаріату Верховної Ради, виступив її керівник — голова Комісії ВР України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Володимир БУТКЕВИЧ. Друкуємо його виступ.

23 грудня на своєму пленарному засіданні Верховна Рада України створила узгоджувальну комісію з представників Адміністрації Президента України, народних депутатів України, співробітників Секретаріату Верховної Ради України. Тимчасовий статус цієї комісії і покладене на неї завдання вимагали оперативного аналізу проекту правового акту, запропонованого на основі права законодавчої ініціативи Президентом України.

На своєму першому засіданні члени комісії обрали голову комісії, вирішили процедурні питання роботи, порядок аналізу статей законопроекту, форму викладення узгоджених результатів аналізу законопроекту тощо.

Члени комісії підтвердили своє попереднє рішення — обговорювати лише текст законопроекту, його концептуальні засади, не зловживаючи політичними, ідеологічними та іншими заявами, які не стосуються безпосередньо законопроекту.

Кожна узгоджена модель правового рішення проблем, охоплених законопроектом, повинна знайти підтримку Президента України на предмет адекватного відображення його волевиявлення.

На час засідання узгоджувальної комісії Президент України підтримав деякі зміни до законопроекту, запропоновані членами комісії, представниками Адміністрації Президента України, деякими фракціями. Деякі зміни до законопроекту, зокрема такі, що стосуються статей 6, 13 (частина друга), 17 (частина перша), 19 (абзаци 8, 12), 25 (частина перша), 34 (абзац 3), 44, 47, статті 50 (добавлено частини 7—10), статті 51 (частина друга), статті 55 (добавлена частина друга, яка вміщує перелік статей Конституції, дія яких зупиняється).

Члени комісії індивідуально вивчали пропозиції обласних, міських Рад (наприклад, Івано-Франківської області) до проекту Конституційного закону України «Про державну владу і місцеве самоврядування». Але подібні зауваження і пропозиції не обговорювалися на комісії як такі, аналіз яких не віднесено до повноважень узгоджувальної комісії. Не обговорювалися по тій же причині і передані в комісію альтернативні законопроекти без підписів.

(Продовження на 3-й стор.).

Продиктовано в номер

Стипендії юним талантам

Напередодні Нового року мер Харкова Євген Кушнарьов вручив іменні стипендії юним харків'янам — першим лауреатам Фонду підтримки молодих талантів.

Харківський Фонд підтримки молодих талантів створений рік тому з ініціативи мера та багатьох керівників підприємств міста як державних, так і комерційних. Задум полягав у тому, щоб відшукувати і всіляко підтримувати талановиту молодь — учнів шкіл і студентів вузів, від яких у майбутньому залежатиме доля України. І схоже, що цей проект втілюється у життя.

З більш як ста конкурсантів авторитетне правління фонду, до складу якого входять відомі вчені, діячі культури, спортсмени, відібрало 30 юнаків і дівчат, які й стали першими стипендіатами фонду. Більшість із них — переможці різноманітних змагань, олімпіад, конкурсів, у тому числі й міжнародних.

У подальшому фонд має намір надавати своїм стипендіатам фінансову підтримку для участі в різних заходах, закуповувати для них музичні інструменти, спортивний інвентар, форму, організовувати їхній відпочинок.

Земля — в ціні завжди і всюди

Перший земельний аукціон відбувся у Чернігові. За право взяти в довгострокову оренду п'ять ділянок загальною площею 1,3 гектара бізнесмени заплатили 6 мільярдів 390 мільйонів карбованців. Ці кошти надійдуть до бюджету міста.

Президент Росії про долю Чечні і обов'язки армії

Президент Росії Б. Єльцин виступив з телезверненням у зв'язку із ситуацією в Чеченській Республіці. Зокрема, він заявив, що: «Російські солдати захищають єдність Росії. Це неодмінна умова існування Російської держави. Чеченська Республіка — частина Російської Федерації. Її склад закріплено Конституцією. Жодна територія не має права на вихід з Росії».

Щодо подальшої долі чеченського народу, то, вважає Єльцин, її «мають визначати не авторитети злочинного світу. Не ті, в кого більше зброї й бойовиків. Лише сам народ має вирішувати, як жити далі. Так і буде!»

Крові російських солдатів у Чечні не бажають

Розвиток подій в Чечні багато в чому зв'язують з можливими мирними переговорами. Джохар Дудаєв підтвердив свою готовність до початку розмови. Він знову запропонував негайно вивести російські війська з території Чечні, зазначивши, що чеченська сторона «не бажає крові російських солдатів». Про рішення Ради Безпеки РФ, яка відбулася в понеділок, він відгукнувся вкрай негативно, заявивши, що «вище політичне керівництво Росії на чолі з Президентом Єльциним або свідомо фальсифікує події, або не знає реальної обстановки».

Прес-секретар Дудаєва Х. Радуєв спростував повідомлення, які виходять з Москви, про те, що довкола президентського палацу в Грозному створено захисні кільця з використанням танків та установок «Град».

Пишемо нову Конституцію України

Дайте точку опори — і Конституція буде

Відбулося друге засідання Конституційної комісії, що його провів її співголова, Голова Верховної Ради України Олександр Мороз. У роботі Конституційної комісії взяв участь Президент України Леонід Кучма. Члени комісії обговорили стан роботи над проектом нової Конституції, зокрема над визначеною проблематикою розділів і глав проекту, затвердили план подальшої діяльності Конституційної комісії, провели дискусію із спірних питань.

Співголова Конституційної комісії Олександр Мороз визначив на засіданні кілька цілей, що їх слід досягти для того, аби забезпечити подальшу ефективну працю над проектом майбутньої Конституції України. Передусім, він запропонував визначити, так би мовити, точку опори, що має стати відправною: взяти за основу вже підготовлений колишнім складом Конституційної комісії і всенародно обговорений проект нової Конституції від 26 жовтня 1993 року, або взяти за основу кілька варіантів проектів, що готувалися паралельно, або взяти за основу Декларацію про державний суверенітет України, або ж іти у роботі від узгоджених з парламентом окремих принципів, що ляжуть в основу нового проекту Основного Закону. Крім цього, Олександр Олександрович запропонував провести спільні засідання секцій Конституційної комісії, щоб з'ясувати спірні проблеми проекту, організувати засідання «круглих столів» із залученням учених-державознавців, а в березні наступного року провести науково-практичну конференцію, на якій, можливо, досягти усунення основних суперечностей. Далі Олександр Мороз підкреслив необхідність визначення процедури ухвалення нової Конституції України. Окреслених співголовою цілей у ході поінформування присутніх головами секцій Конституційна комісія досягла.

Голова секції з питань загальних основ конституційного устрою Леонід Юзьков, виклавши позиції членів секції, запропонував узяти за основу не лише проект нової Конституції від 26 жовтня 1993 року, а й інші проекти, висловив думку своїх колег щодо необхідності доопрацювання преамбули законопроекту, скорочення деяких статей першого розділу, усунення певних суперечностей.

Народний депутат України Володимир Буткевич, який очолює секцію з питань прав, свобод, обов'язків людини і громадянина, запевнив присутніх, що до кінця січня секція дійде спільного висновку щодо норм, які варто вилучити з розділу «Громадянське суспільство і держава», перегрупувати економічні проблеми, виділені в законопроекті в окрему главу, опрацювати статус уповноваженого з прав людини, інститут якого передбачає законопроект від 26 жовтня 1993 року.

Олександр Карпов, голова секції з питань громадянського суспільства і держави, констатував, що секція не збиралася на засідання, але за основу, на думку його колег, для подальшої роботи слід узяти проект Основного Закону від 26 жовтня.

Антон Бутейко, голова секції з проблематики прямого народовладдя і законодавчої влади, запропонував Конституційній комісії прийняти рішення щодо доцільності формування одно- чи двопалатного парламенту, висловив думку секції про кількісний склад законодавчого органу — 225 — 250 депутатів незалежно від кількості палат, виклав ряд інших цікавих пропозицій секції.

Голова секції з проблематики виконавчої влади Олександр Ємець зауважив, що слід визначитися: для якого етапу пишеться законопроект. Якщо для так званого перехідного — підходи одні, якщо на майбутнє — зовсім інші. Очолювана ним секція дійшла висновку: Президент має бути главою держави і главою виконавчої влади, Президент має одноосібно формувати Кабінет міністрів.

Судова влада і охорона Конституції — це проблематика секції, очолюваної Володимиром Стретовичем. У цій секції є дві позиції щодо судової системи: єдина система і поділ судів на загальні та арбітражні. Як спірне назвав він питання про роль і місце прокуратури у системі влади. Прокуратура — незалежна, підлегла законодавчому органові, виконавчій владі чи судовій. Це питання також запропоновано винести на розгляд Конституційної комісії.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Обговорюємо законопроект про владу

Представницька влада потрібна

Павло КУЗНЕЦОВ, народний депутат України:

— Абсолютно не згоден з пропозицією Президента України реформувати владу шляхом скасування Рад районного та обласного рівнів. Я пройшов велику школу роботи у міськраді і знаю, що є сила-силенна питань, що їх має розв'язувати саме представницька влада на обласному і районному зрізі. Якщо ми виведемо з-під контролю Рад виконавчі органи цього рівня, порушимо природну рівновагу владних структур, з одного боку, і поглибимо правовий нігілізм — з другого. Тому законопроект про реформування влади, запропонований Президентом України, неприйнятний за нинішніх умов. Протиріччя між світоглядом нинішніх Рад і команди Президента, цілком можливо, мають місце. Але жоден з тих, кого я розпитував на місцях, не сказав, що Ради районного та обласного рівня заважають сьогодні виконавчій владі проводити реформи.

Якщо ми створюємо нові правила гри, не можна не зважати на чинник часу, зрештою з виборцями, котрі зробили свій вибір за депутатів районного та обласного рівнів. Моя думка: сьогодні треба віддати перевагу законопроекту про владу, який підготувала Верховна Рада. Він зберігає необхідні політичні противаги, а також є непоганим підгрунтям для становлення економічних реформ.

Дотримуючись принципів демократії

Леонід КРАВЧУК, народний депутат України:

— Треба будувати стосунки між гілками влади, керуючись не емоціями та амбіціями, за принципом «це мені хочеться», а дотримуючись принципів демократії, з огляду на те, як це відповідає інтересам суспільства. Це вже четверта спроба зламати владу в Україні. Перша була 1992 року, коли встановили державну адміністрацію представників Президента України, друга — під час передання Верховною Радою повноважень Кабінету міністрів видавати декрети, третя — в березні—червні цього року під час виборів до Верховної Ради, четверта — запропонована нині Президентом України. Але якщо не рахуватися з конституційним процесом, то влада й надалі діятиме інтуїтивно, реагуючи тільки на те, що припливе. Якщо ми цивілізоване суспільство, то чому маємо скасовувати повноваження депутатів, обраних народом у червні, менш ніж через півроку? Я за те, щоб обмежити повноваження Рад до того мінімуму, який би не заважав працювати виконавчій владі. Але я проти такого сценарію, який пропонується Президентом України.

У цивілізованих країнах, до речі, застосовуються перехідні статті для розв'язання життєво необхідних проблем навіть у Конституції. Треба шукати механізми розв'язання цих проблем, а не діяти гірш за більшовиків. Навіть за однопартійної системи, про що я дуже добре знаю, подібного не спостерігалось.

Треба зберегти облради

Роман ВАСИЛИШИН, голова Рівненської обласної Ради:

— Цілком згоден з усіма положеннями пропонованого Президентом України закону про владу. Єдине у мене застереження: потрібно зберегти обласні Ради. Але депутати не мають «влазити» в ті сфери діяльності, які їх не стосуються. Тобто представницький орган не повинен втручатися до справ виконавчої влади. Бо хіба ж не дивно, коли, наприклад, парламент на повному серйозі береться обговорювати питання про наявність у сільській торгівлі солі чи цвяхів?

Збереження обласної Ради, окрім усього, дасть змогу здійснювати контроль за головою.

Щоб це не стало черговою декларацією

Людмила ЧУТ, голова Степанівської селищної Ради:

— Понад два десятиліття я очолюю Раду селища Степанівки Сумського району і знаю з власного досвіду, що хороші закони не діють, коли немає механізмів й умов для їх реалізації. От у проекті передбачено внести до виключної компетенції органів місцевого самоврядування, себто і сільрад, питання розвитку територій. Але щоб забезпечити життєдіяльність населених пунктів, потрібні великі кошти. Де їх узяти? Для Степанівки ця проблема не стоїть надто гостро — понад 70 підприємств, які «квартирують» у нас, істотно допомагають формувати бюджет. Тож власним коштом утримуємо 3 школи з безплатним харчуванням учнів молодших класів, дільничну лікарню, дитсадок. Але такі відносно благополучні Ради в нашому районі можна перелічити на пальцях.

Решта залежна від милості місцевих колгоспів, ледь животіє. Яка ж це влада? Найбільше багатство на селі — земля, і передусім за її використання Рада мала б отримувати основні надходження до своєї скарбниці. Та дякуючи мудрим політикам столиці плата за гектар землі сьогодні еквівалентна вартості двох пляшок горілки. Я вже не кажу про такі «дрібниці», як відсутність Адміністративного кодексу України, практики забезпечення низових Рад збірниками постанов Верховної Ради.

То добре, що в президентському проекті, всупереч тисковї ультраправих сил, Ради залишаються з виконанням функцій органів самоуправління.

Сумська область.

Офіційно

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІСІЇ З РОЗГЛЯДУ ЗАЯВ І ЗВЕРНЕНЬ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ПОРУШЕНЬ НОРМ ДЕПУТАТСЬКОЇ ЕТИКИ

За період роботи першої і другої сесій Верховної Ради України до комісії надійшло від народних депутатів, їхніх виборців, установ, громадських організацій 73 скарги і заяви щодо вчинення окремими народними депутатами дій, несумісних з правилами депутатської етики. З цього ж приводу комісія одержала 8 доручень і від керівництва Верховної Ради України.

Як свідчить аналіз, найбільш поширеними порушеннями були застосування образливих та лайливих висловлювань окремими депутатами під час пленарних засідань на адресу депутатів, Голови та заступників Голови Верховної Ради. Мали також місце факти застосування депутатами фізичної сили, блокування трибуни, мікрофонів, вигуки з місця, вставання, оплески, створення перешкод при голосуванні, що є грубим порушенням вимог глави 3.8. Регламенту Верховної Ради України.

Переважну більшість звертань членам комісії вдалося розглянути шляхом примирення конфліктуючих сторін, а також шляхом роз'яснень і переконань окремих депутатів під час особистих бесід. У такий спосіб було розглянуто звертання 310 жителів м.Фастова про неправомірні дії народного депутата Шевченка В.Ф. щодо голови міськради, звертання 425 ветеринарних працівників щодо виступу народного депутата Чапюка Р.С. на пленарному засіданні сесії Верховної Ради України, заяви гр.Попова із Чернівецької області та Бойченка з Одеси, які висловили обурення поведінкою депутатів Вітовича О.В., Хмари С.І. під час виступу народного депутата Бобриньова О.В. при розгляді питання про Крим, заяви гр.Тютюнника з м.Києва та гр.Ступака з м.Тернополя на депутатів Жовтяка Є.Д. та Яворівського В.О. про їхні необережні висловлювання у місцевій пресі, телеграми з декількох областей України про використання депутатом Омельченком Г.О. у його виступах необгрунтованих звинувачень окремим працівникам органів внутрішніх справ, заяву щодо висловлювання депутата Чулакова Є.Р., яким він ототожнив символіку України з Барбадосом, і т.п.

Однак декілька звертань комісія змушена була розглянути на своїх засіданнях із безпосереднім запрошенням для цього окремих народних депутатів. Так, 27 липня на засідання комісії були запрошені депутати Хмара С.І. та Поровський М.І. з приводу створення ними перешкод під час виступу депутата Кузьменка С.Л. Зважаючи на те, що Хмара С.І. та Поровський М.І. на засідання комісії не з'явилися, допустили неетичні дії і висловлювання на пленарному засіданні, комісія оголосила їм зауваження із занесенням до протоколу. Комісія звернула також увагу депутата Кузьменка С.Л. на необхідність додержуватися норм Регламенту.

Незважаючи на зауваження, депутат Поровський М.І. під час пленарного засідання 19 жовтня допустив образу Голови Верховної Ради Мороза О.О., обізвавши його «політичним шулером».

Комісія розглянула цей інцидент і відповідно до ст. 4.1.9. Регламенту внесла пропозицію про оголошення депутатові Поровському М.І. суворої догани з повідомленням про це у газеті «Голос України».

В кінці липня було розглянуто інцидент, який стався під час пленарного засідання Верховної Ради 26 липня між народними депутатами Чупахіним О.М. і Кендзьором Я.М. Заслухавши повідомлення депутатів і переглянувши відеозапис, комісія прийшла до висновку, що дійсно мав місце факт застосування фізичної сили проти депутата Чупахіна О.М. і, враховуючи визнання вини депутатом Кендзьором і його вибачення перед Чупахіним, прийняла рішення звернути увагу Кендзьора Я.М. на неприпустимість подібних проявів з його боку і повідомити про це на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Комісія розглянула також звертання, пов'язані з неетичними висловлюваннями депутата Танюка Л.С. на адресу Голови Верховної Ради та нецензурними висловлюваннями депутата Найди Г.І. по відношенню до інших депутатів.

Враховуючи те, що Танюк Л.С. та Найда Г.І. вибачилися, комісія обмежилися оголошенням їм усних зауважень.

Предметом обговорення серед членів комісії та в особистих бесідах з народними депутатами Моісеєнком В.М., Пейгалайненом А.В., Драгомарецьким С.Д. був також факт встановлення ними на робочих місцях прапорців неіснуючої держави, що призвело до вимушеної перерви у проведенні пленарного засідання.

Комісія з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності депутатів.

ВЛАДА НАМ ПОТРІБНА ОДНА: ВЛАДА ЗАКОНУ

(Початок на 1-й стор.).

Частина членів узгоджувальної комісії запропонувала альтернативний законопроект «Про внесення змін і доповнень до Конституції (Основного Закону) України щодо організації державної влади і місцевого самоврядування». Суть альтернативного законопроекту зводилась до того, щоб не порушувати систему викладу статей чинної Конституції України, внести до неї зміни і доповнення на основі врахування запропонованого Президентом України комплексу положень, викладених в кожній із 56 статей законопроекту.

З цією метою альтернативний проект викладав 38 статей, 3 глави і 2 розділи чинної Конституції в новій редакції, 6 статей альтернативний проект пропонував виключити з чинної Конституції, а ще з двох статей (106 і 108) виключити окремі пункти, 6 статей пропонувалось доповнити новими нормами і в 3 статтях уточнити юридичні факти, при яких ці норми застосовуються.

Після короткотривалого обговорення альтернативного законопроекту дискусія щодо нього була знята з порядку роботи комісій на таких підставах:

1. Узгоджувальна комісія створена для розгляду лише законопроекту Президента України і не уповноважена розглядати альтернативні законопроекти з цього питання.

2. Кожний альтернативний законопроект повинен подаватися згідно з Регламентом Верховної Ради України, а не в порядку ініціативи членами узгоджувальної групи (тобто головою комісії при підготовці законопроекту до першого читання (стаття 6.5, 2 п.2) і у визначений термін (див. глава 6.5 Регламенту).

3. Згідно з ст.6.4.2 пункт 1 Регламенту Верховної Ради України про створення тимчасової спеціальної комісії і статті 6.4.4 цього ж Регламенту, Верховна Рада після обговорення законопроекту приймає рішення щодо:

а) основних положень законопроекту;

б) принципів законопроекту;

в) критеріїв, на яких має бути заснований відповідний законопроект (його структурна частина).

В рішенні Верховної Ради запропоновано: доручити робочій групі узгодити норми (проекту) Закону, які викликають дискусії.

Альтернативний проект не тільки ставить завдання узгодити норми, а й концептуально, за основними принципами побудований інакше, ніж законопроект Президента України. Отже, він не може обговорюватися узгоджувальною комісією.

4. Альтернативні законопроекти Верховна Рада України, згідно з пунктом 3 статті 6.5.1 Регламенту Верховної Ради, розглядає в разі, коли надійшло подання з наполяганням на цьому. Такого подання не було. Крім того, ця ж стаття Регламенту не розповсюджує вказане правило на законопроекти, внесені Президентом України.

Таким чином, члени узгоджувальної комісії розглядали лише чотири тексти положень стосовно законопроекту Президента України: текст положень самого законопроекту; текст, запропонований узгоджувальною комісією; деякі зміни, запропоновані представниками Президента України; пропозиції від депутатів Верховної Ради, членів комісії.

Стосовно інформації голови узгоджувальної комісії на пленарному засіданні Верховної Ради України комісія прийняла таке рішення:

1. В межах відведеного регламенту часу голова комісії лише подає інформацію і відповідає на запитання стосовно роботи комісії.

2. Голова комісії не робить доповіді по законопроекту, не коментує його і не відповідає на запитання, які вимагають оцінки статей законопроекту.

3. В разі виникнення додаткових питань (обговорення вже відбулося) щодо законопроекту на них може відповісти лише визначена суб'єктом законодавчої ініціативи, тобто Президентом України, особа.

4. Голова комісії може висловити свою думку щодо законопроекту лише після складення повноважень голови комісії.

5. Під час інформування народних депутатів України про роботу комісії голова комісії називає узгоджені статті, на які погодився Президент України.

6. В разі, коли окремі статті чи частини статей не узгоджені, голова комісії може назвати різні погляди, які висловлювались на такі статті чи частини статей, не коментуючи і не даючи оцінки самим точкам зору.

В своїй інформації про роботу узгоджувальної комісії її голова розкриває:

1. Основні концептуальні положення законопроекту, які узгоджувальна комісія вважає прийнятними.

2. Постатейно — домовленість чи недомовленість членів комісії і наявність згоди Президента на відповідні формулювання статті законопроекту.

3. Причину неузгодженості і коротку аргументацію різних точок зору.

4. Пропозицію узгоджувальної комісії щодо подальшого проходження законопроекту у Верховній Раді.

Основні концептуальні положення законопроекту, які узгоджувальна комісія вважає прийнятними.

1. Законопроект повинен сприяти реальному розмежуванню повноважень законодавчої, виконавчої і судової гілок влади.

2. Необхідно завершити розбудову вертикальної виконавчої гілки влади з усуненням перешкод як на вертикальному, так і на горизонтальному рівнях.

3. Законопроект повинен сприяти створенню механізму правових рішень несумісних суперечностей між трьома гілками влади: законодавчою, виконавчою і судовою.

4. Необхідно створити правову базу, яка б відповідала реаліям сьогоднішнього дня. З цією метою необхідно наблизити конституційне законодавство до потреб сьогодення.

5. Вертикаль виконавчої влади повинна не порушувати, а створювати цивілізовану систему місцевого самоуправління.

Постатейна домовленість чи недомовленість членів комісії і наявність згоди Президента України на відповідне формулювання статті законопроекту.

Стаття 1. Домовлено абзац 1 статті 1 сформулювати в такій редакції: «Україна є суверенною, демократичною, правовою і соціальною державою». Президент погодився на таку редакцію абзацу.

Абзац 2 статті 1 залишається в редакції законопроекту Президента.

Стаття 2. Абзац 1 статті 2 залишається в редакції законопроекту Президента. Абзац 2 цієї статті починається словами: «Жодна політична партія»... і далі за текстом законопроекту Президента. Президент на таку редакцію тексту погодився.

Чому вилучені слова: «Жодна частина народу»? Слово «жодна» фактично скасовує інститут референдуму. Воно охоплює як меншу, так і більшу частину народу. А в референдумах, як показує практика держав, бере участь, в кращих випадках, більша частина народу. Референдум буде нелегітимним, якщо в ньому не візьме участь 100 відсотків народу, і необхідно, щоб усі 100 відсотків прийняли одне рішення. Практично це неможливо.

Стаття 3. Абзаци 1 і 2 залишаються в редакції законопроекту Президента. Абзац 3 залишився не узгодженим.

Висловлювались такі пропозиції щодо формулювання абзацу:

1. Виконавча влада в Україні здійснюється Президентом України, Кабінетом міністрів України та системою інших центральних та місцевих органів державної влади.

2. Вилучити в тексті законопроекту Президента слова «через утворюваний ним» і далі по тексту, привівши продовження статті у відповідність з правилами української граматики.

3. Вилучити в тексті законопроекту Президента слово «ним». Жодна із запропонованих пропозицій не була прийнята. Таким чином цей абзац залишився не узгоджений.

Домовлено, що абзац 4 статті 3 буде викладено в новій редакції: «Судова влада в Україні здійснюється Конституційним Судом України, загальними і арбітражними судами». Згода Президента на таку редакцію є.

Абзац 5 статті 3 домовлено вилучити в зв'язку з новою редакцією абзацу 4 цієї статті. На це згода Президента також є.

Стаття 4 залишилась не узгодженою. Стосовно абзацу 1 цієї статті висловлювався сумнів в коректності використання терміну «місцеве життя».

Пропонувалось викласти цей абзац в такій редакції: «Україна визнає і гарантує місцеве самоврядування». Згоди на таку редакцію не знайдено.

Стосовно абзацу 2 статті 4 висловлювалась думка уточнити, про що в ньому йдеться, і не звужувати сфери правових відносин. Пропонувалось викласти цей абзац в такій редакції: «Органи державної влади і місцевого самоврядування при виконанні своїх функцій діють у встановлених Конституцією межах». Узгодити цю редакцію не вдалося.

Стаття 5 узгоджена в редакції законопроекту Президента України і стаття 6 також.

Стаття 7 узгоджена в редакції законопроекту Президента України.

Стаття 8. В абзаці 1 узгоджувальна комісія вирішила після слів «весняна і осіння» поставити крапку. Далі текст абзацу вилучається. Президент погодився з такою редакцією абзацу. Абзац 2 і 3 погоджено викласти в редакції законопроекту.

Стаття 9 не погоджена. Була пропозиція викласти цю статтю в такій редакції: «Перша сесія новообраної Верховної Ради збирається не пізніше, ніж через два місяці після виборів, за умови обрання не менше двох третин її конституційного складу».

Думки членів комісії розійшлися, і над статтею потрібно ще працювати. Проте, гадаю, що особливих проблем в її узгодженні немає.

Стаття 10 погоджена в редакції проекту Президента, з урахуванням того, що в абзаці 1 після слів «ведення засідань Верховної Ради» ставиться крапка, а слова «в складі 3-х народних депутатів» виключаються.

Стаття 11 погоджена в редакції законопроекту Президента з внесенням таких змін:

а) в абзаці 1 після слів «що належать до»... вставити слово «її» і виключити слова «Верховної Ради України»;

б) статтю добавити абзацом 2: «Верховна Рада України може утворювати тимчасові депутатські комісії». Згода на такі зміни є.

Стаття 12 узгоджена в редакції законопроекту Президента.

Стаття 13 узгоджена в редакції законопроекту Президента з такою зміною: «Виходячи з того, що закон розрахований на перехідний період і що питання про підготовку нового закону «Про вибори народних депутатів України» актуальне вже сьогодні, то в такому законі, який пропонує Президент, не доцільно упереджувати рішення стосовно системи виборів, погодитися з пропозицією 6 депутатських груп і вилучити з тексту статті слова: «за імперативним мандатом своїх виборців». Змінено абзац 2 статті. Новий текст цього абзацу такий: «Народний депутат України може бути відкликаний виборцями в порядку, визначеному законом». Президент з такою зміною тексту статті погодився.

Стаття 14. Погоджена в редакції законопроекту Президента. Домовлено викласти абзац 2 цієї статті в такій редакції: «Право депутатської недоторканності не поширюється на випадки, коли депутата буде затримано на місці вчинення ним злочину». З такою редакцією Президент погодився.

Стаття 15. Погоджена в редакції законопроекту Президента з таким уточненням абзацу 2: після слів «після їх внесення» добавити: «і розглядається згідно з Регламентом Верховної Ради України». Президент з такою редакцією статті погодився.

Стаття 16 узгоджена в редакції, запропонованій Президентом.

Стаття 17. З приводу вказаної статті висловлювалось кілька пропозицій. Представники Верховної Ради України в узгоджувальній робочій групі пропонували доповнити проект закону словами: «Верховна Рада користується правом оголошення Всеукраїнського референдуму».

В доповненнях президентської групи у президентському законопроекті пропонувалось змінити абзац 1, вказавши, яким шляхом Верховна Рада може здійснювати свої повноваження.

Узгоджений варіант абзацу 1 сформульований таким чином: «Верховна Рада України вирішує питання державного і суспільного життя України, що потребують законодавчого врегулювання». Згода на таку редакцію є.

Абзац 2 вказаної статті погоджено викласти в редакції законопроекту Президента.

Стаття 18. Погоджена в редакції законопроекту Президента з розумінням того, що перелік питань, у яких Верховна Рада України видає закони, може бути розширений.

При редагуванні останнього абзацу законопроекту врахована пропозиція 6 груп щодо регулювання відносин власності, а не тільки «майнових відносин».

Представники Верховної Ради України в узгоджувальній робочій групі пропонували взяти за варіант 18 статті законопроекту 106 статтю із проекту нової Конституції. Але це не знайшло підтримки узгоджувальної комісії в цілому.

Стаття 19. Абзаци 1,2,3 вказаної статті погоджено викласти в редакції законопроекту Президента.

Абзац 4 погоджено викласти в такій редакції: «Обрання Верховного Суду України та Вищого арбітражного суду України». Абзац 6 погоджено викласти в такій редакції: «Схвалення Програми новосформованого Уряду України; вотум недовіри Уряду України, що тягне за собою його відставку». Абзаци 5,7 не узгоджені. Абзац 8 погоджено викласти в редакції законопроекту Президента.

Добавлено новий абзац 9 в редакції: «зупинення дії правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим і в разі їх невідповідності Конституції і Законам України з одночасним зверненням до Конституційного Суду України». Абзац 10 погоджено в редакції законопроекту Президента. Абзац 11 погоджено в такій редакції: «ратифікацію, прийняття, затвердження міжнародних договорів або приєднання України до них, а також денонсацію чи призупинення таких договорів». Абзац 12 погоджено в редакції законопроекту Президента.

Сформульовано новий абзац 13 в такій редакції: «Верховна Рада України заслуховує звіти Кабінету міністрів України про виконання Програми діяльності Уряду України та державного бюджету України. За результатами обговорення звіту Верховна Рада України може виявити недовіру Уряду України».

З приводу вказаної статті серед різних пропозицій варто виділити дві. Деякі члени узгоджувальної комісії пропонували сформулювати статтю 19 в редакції ст.107 проекту нової Конституції з деякими змінами і доповненнями. Але пропозиція не була підтримана як така, що надто деталізує і розширює виняткові повноваження Верховної Ради України.

Члени комісії запропонували доповнити цей абзац таким чином: Верховна Рада України не може приймати рішення про вотум недовіри Уряду України протягом шести місяців після схвалення поданої ним Програми.

Після обговорення вказана пропозиція була узгоджена. Мається на увазі доповнення до 13 абзацу. Продовження його: після слів «за результатами обговорення звіту Верховна Рада України може висловити недовіру Уряду України» і далі те, що прочитано: «Верховна Рада України не може приймати рішення про вотум недовіри Уряду України протягом шести місяців після схвалення поданої ним програми».

Стаття 20 узгоджена в редакції законопроекту Президента за умови, що слово «схвалені» слід замінити на слово «прийняті».

Стаття 21. Абзац 1 узгоджено в редакції законопроекту Президента. Абзаци 2,3 узгоджені в тій редакції, яка є перед вами, тобто у тексті «Президент України є гарантом суверенітету України, її територіальної цілісності», замість слова «національної» поставити слово «державної безпеки» і далі за текстом.

Абзац 4 не узгоджено з таких же міркувань, що і абзац 3 статті 3 законопроекту Президента.

Статті 22, 23 узгоджені в редакції законопроекту Президента.

Статті 24, 25 не узгоджені.

Стаття 26 прийнята в редакції законопроекту Президента з деякими уточненнями. Абзац 3 вимагає, щоб на випадок застосування права вето Президент повертав закон із своїми зауваженнями.

В абзаці 4 узгоджена редакція стосується 2/3 голосів від фактичного складу Верховної Ради, а не від конституційного складу, як сказано в законопроекті Президента.

Стаття 27. Абзац 1 узгоджено в редакції законопроекту Президента. Абзац 2 узгоджено в такій редакції, але дещо змінено. Редакція така: «Президент України веде міждержавні переговори і підписує міждержавні, міжнародні договори України, які набирають чинності згідно з Законом України про міжнародні договори».

Абзаци 4 і 5 узгоджені в редакції законопроекту. Абзац 3 не узгоджено за причиною, яка вказана стосовно абзацу 3 статті 3 і статей 24 і 25 законопроекту. Абзац 6 узгоджено в такій частині: «Президент України скасовує акти Кабінету міністрів України, акти міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади України, а також акти органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим». Решта тексту абзацу не узгоджена.

Абзац 7 домовлено вилучити із статті у зв'язку з тим, що це питання вирішується в інших статтях законопроекту Президента. Абзац 8 стосовно призначення Генерального прокурора України й голови правління Національного банку України не узгоджено, але можливості вирішення цього питання є, і таке рішення може бути досягнуто.

Абзаци 9, 12 і 21 узгоджені в таких редакціях: 9: «призначає суддів загальних і арбітражних судів»; 17: «утворює в разі необхідності в межах бюджетних асигнувань консультативні та управлінські структури для забезпечення здійснення повноважень виконавчої влади»; 21: «здійснює інші повноваження, передбачені Конституцією і законами України».

Решта положень узгоджена в редакції законопроекту Президента.

Стаття 28 узгоджена в редакції законопроекту Президента.

Стаття 29 не узгоджена. З одного боку, стверджувалось: згідно з редакцією законопроекту Президента необхідно не лише вносити зміни в чинну Конституцію, «Закон про Всеукраїнський референдум»(ст.12), а й чітко продумати систему стримувань і противаг між законодавчою і виконавчою гілками влади з цього питання. З іншого боку, підкреслювалось: необхідно надати Президенту можливість з власної ініціативи звертатися до народу за вирішенням через референдум найважливіших питань державного і суспільного життя.

Стаття 30 не узгоджена через слова «позачергові».

Стаття 31 узгоджена в такій редакції: «Президент України користується правом недоторканності. Президент України виконує свої обов'язки до вступу на посаду новообраного Президента України».

Розділ IV. Кабінет міністрів України

Залишились лише не узгодженими статті 32, 33 і абзац 4 статті 34 стосовно політики в галузі грошового обігу, кредиту і валютного регулювання. Решта 10 абзаців статті 34 узгоджена в редакції законопроекту Президента.

Розділ V. Судова система

Узгоджені всі статті в такій редакції, як у вас є, тільки зазначити, що статті 36, 37,38, 39 викладені в дещо новій редакції. Стаття 40 узгоджена в законопроекті Президента.

Розділ VI. Прокуратура

Окрім ст.42, яка не узгоджена, узгоджені всі статті в такій редакції, яка є перед вами. Вона запозичена із проекту нової Конституції України, текст якої обговорювався.

Розділ VII. Статті 44 — 46

Узгоджені всі статті. Розділ викладено в такій редакції: «Автономна Республіка Крим. Стаття 44. Автономна Республіка Крим є автономним територіальним утворенням у складі України. Автономна Республіка Крим вирішує питання, віднесені Конституцією України і законами України до її відання».

Статті 45, 46 за згодою вилучені.

Розділ VIII, статті 47 — 53 і заключні положення не узгоджені. В принципі узгоджено питання про збереження обласних і районних Рад. Необхідно провести чітку вертикаль виконавчої влади і продумати питання балансу і противаг з боку інших гілок влади.

Стосовно заключних частин законопроекту слід зауважити, що залишились не узгодженими:

а) назва законопроекту;

б) перелік статей чинної Конституції і законодавчих актів, чинність яких необхідно зупинити.

Ось які результати роботи комісії. Дякую вам за увагу.

Ішли як депутати, стали як партійці

Критичний погляд на законотворчу діяльність

Конституція України визначає Верховну Раду як єдиний орган законодавчої влади, правомочний розглядати і вирішувати будь-яке питання, що не входить до компетенції органів державної виконавчої чи судової влади, а також не є таким, що вирішується виключно всеукраїнським референдумом (ст.97).

Закон про статус народного депутата так, як і Основний Закон, визначають народних депутатів повноважними та відповідальними представниками народу України у Верховній Раді України. У своїй діяльності депутат має керуватися загальнодержавними інтересами, враховувати запити населення виборчого округу, добиватися втілення в життя наказів виборців. При виконанні своїх функцій і повноважень народні депутати України керуються Конституцією, законами України, постановами Верховної Ради України, а також своєю совістю.

Відповідно до вимог та положень нині чинного Закону про вибори народних депутатів України усіх нас (депутатів) виборці обирали саме до Верховної Ради. Цей закон ні словом не говорить про фракції та депутатські групи. Обрані ми за вимог імперативного мандата, й усі депутати, саме усі, незалежно ні від яких обставин, мають рівні права, як і рівні обов'язки. Жоден з депутатів у нас не обраний від партій — обраний саме виборцями.

Верховна Рада ухвалила Положення про депутатські групи (фракції). В ньому записано, що народні депутати можуть добровільно, підкреслюю, об'єднуватися у депутатські групи (фракції). Депутатські групи формуються як на партійній, так і на позапартійній основах. Депутатські групи, сформовані на основі партійної приналежності депутатів, називаються депутатськими фракціями. До складу депутатської фракції можуть входити і позапартійні депутати. Як на мене, утворення цих фракцій мало якийсь поспішний характер, утворювалися вони дещо штучно, адже самі вибори не відбувалися за партійними списками. Відомо, що немало депутатів, в тому числі і автор цих рядків, не входять ні в які угруповання, бо в період передвиборчої кампанії обіцяли своїм виборцям не входити до жодної партії чи фракції, чітко, згідно з чинним саме на той час (та й нині) законодавством, виражати і захищати суспільні інтереси (а не партій, фракцій) та інтереси своїх виборців, брати активну участь у здійсненні законодавчої та контрольної функцій Верховної Ради. Вважаю, що нині права незалежних, позафракційних депутатів порушуються. А закон усім без винятку депутатам регламентує рівні, однакові права і обов'язки. Це треба мати на увазі керівництву Верховної Ради. Мене, наприклад, ніхто не має права примусити входити до якоїсь фракції чи групи. Ці структури, ці утворення не передбачені ані Конституцією, ані тим виборчим законом, за яким нас обирали.

Думаю, що якби в основу оцінки депутата була покладена його професійна (а не партійна!) характеристика, можна було б розраховувати на ефективнішу діяльність постійних комісій і Верховної Ради. Ось лише один приклад, з якого читачі (я вірю) зроблять правильний висновок. Один з депутатів ще в минулому складі очолював підкомісію Верховної Ради з питань економічної реформи і управління народним господарством. Про результати тієї економічної реформи і управління народним господарством хай судять виборці. Ця ж людина уже в нинішньому складі Верховної Ради дуже-дуже хотіла очолити постійну Комісію з питань екологічної політики, а коли цього не сталося, без вагань погодилась очолити підкомісію у закордонних справах і зв'язках з СНД. Аби ходити у начальстві з пузатим портфелем. Думаю, що такі невимогливі підходи при визначенні і розв'язанні кадрових питань, формуванні складу постійних комісій не принесуть радикальних перемін і зрушень на краще. Чому я так думаю? Тому що завжди, скрізь цінувався професіоналізм, відповідна освіта, кваліфікація, а потім уже партійність тощо. За такої ситуації, за такого розкладу ми маємо те, що маємо. Певною мірою цим пояснюється те, що часто постійні комісії готують «сирі» документи, які затим Верховна Рада повертає на доопрацювання.

Як на мене, має бути ретельніше науково спланована законотворча робота Верховної Ради. Треба все-таки чітко визначити пріоритети, найважливіші невідкладні питання і мобілізувати всі зусилля на їх розв'язання, а другочергові — так і розглядати в другу чергу. Ще в минулому складі Верховної Ради тодішнє керівництво заявляло: розглядатимемо законопроекти у міру їх підготовки. Це ненормально, однак і нині така практика продовжується. Треба зрозуміти, що такий підхід — шлях до лобізму. Комусь потрібний якийсь закон — за цих обставин його можна протягти. А якщо комусь не зовсім вигідно, розробку можна розтягнути на роки або й зовсім торпедувати.

Зрозуміло усім, що вкрай необхідно ухвалити Закон Законів — Конституцію та сформувати Конституційний суд. Тепер, за умови певного протистояння законодавчої та виконавчої влад, слід якомога скоріше й чіткіше спланувати законотворчий процес у Верховній Раді.

Ще одне. У приміщення конгресу США, у приміщення Ради Безпеки ООН не дозволяють заходити не лише з теле- й відеокамерами, а й з фотоапаратами. Наш зал засідань Верховної Ради — як знімальний майданчик. А скільки витрачається електроенергії, в той час коли відключається вона навіть у лікарнях! То чи не слід, хай на певний час, споживання її скоротити, вимкнувши радіо- та телетрансляцію з залу Верховної Ради? Тим паче, що таких трансляцій не ведеться ні з засідань Кабінету міністрів, ні із робочих кабінетів служби Президента.

Ось деякі мої спостереження. Може, вони комусь і не до вподоби. Але мусить же бути плюралізм думок.

Борис ОЛЬХОВСЬКИЙ,
доцент кафедри конституційного права Української державної педагогічної академії, кандидат юридичних наук, народний депутат України.

Точка зору

ЗЕМЛЯ — ОСТАННІЙ ПЛАЦДАРМ НОМЕНКЛАТУРИ

Скільки про неї думок і пересудів!.. А останнім часом обговорення проблеми земельної реформи особливо пожвавилося — Президент України видав указ, який покликаний розв'язати одну з найскладніших проблем приватизації — приватизації землі.

Я щойно повернувся з виборчого округу і мав там безліч зустрічей. Що сказати: трудівники не знають, про що йдеться. Одні взагалі указ не читали, інші — просто не у всьому змогли розібратись. А допомогти їм у цьому ніхто не поспішає. Навпаки, систематично нав'язується думка про те, що указ Президента спрямований на повний розвал колгоспів, відбувається пряме залякування наслідками цієї реформи. При цьому нерідко виникає питання: чи потрібні сьогодні реформи на селі взагалі? Моя думка однозначна — потрібні. Хоча над селянином провели вже стільки експериментів, що, як кажуть, на ньому місця живого не залишилося. До чого вони призвели — нині відомо кожному. Селянина оббирає кожен, хто може, і найперший грабіжник — держава. Судіть самі: закупивши в селянина хліб по 3—4 мільйони карбованців за тонну, сьогодні реалізують його по 25—27 мільйонів за тонну. Повернути селянинові хоча б половину прибутку — і то не поспішають, а куди йдуть ці кошти, невідомо. Хтось наживає мільярдні капітали, жиручи на наших трудношах.

Я особисто вбачаю в цьому велику небезпеку. Реформи на селі в минулому і нинішні не дали досі та й не дадуть нічого і нікому в майбутньому. Чому? Тому, що змінювалася не суть, а назви. Селянин і не став власником землі, власником виробленої продукції, не мав змоги вільно нею розпоряджатися. Помиляються сьогодні й ті, хто запевняє, що йдеться про руйнацію колгоспів. Їх, колгоспів, просто немає. Є агрофірми, колективні сільськогосподарські підприємства, створені через паювання земельних наділів. За формою ніби відбувається реформування, а насправді ж виходить, що селянин як не мав нічого, так і не має. А ми його, замість того, щоб дати можливість стати справжнім господарем і врешті нагодувати країну, страхаємо новими реформами. Який же вихід? Негайно ввести в дію указ Президента. Земля повинна стати приватною власністю, як це є в усіх цивілізованих державах. Селянин має вирішувати, як нею розпоряджатися. Переконаний, що переважна більшість хліборобів залишить свої земельні наділи в нинішніх колективних сільськогосподарських підприємствах (КСП). Адже гуртом її легше обробляти, збирати врожай, зберігати його, переробляти, реалізовувати. Бо саме тут потужний машинно-тракторний парк, сховища тощо.

Але передавши свою землю в КСП, кожен повинен знати, що частину чи половину виробленого він отримає для своїх потреб, розпоряджатися цим багатством так, як захоче. Щось залишить для власних потреб, розвитку господарства, а решту продасть та придбає необхідні товари. А якщо керівництво та спеціалісти виявляться не на висоті, то наступного року він віддасть землю для обробітку іншому керівництву або іншому підприємству, в яких результати праці будуть вищими.

Виникають також побоювання, що з руйнацією колгоспів особливо тяжко доведеться пенсіонерам, усім тим, хто звик перебиватись завдяки існуванню колективних господарств. Настав час покласти край і цим розмовам та тому типовому явищу, коли немічна людина, яка віддала здоров'я і сили рідному господарству, часто повністю залежить від ласки керівника, а той, бува, навіть людей не знає, бо його звідкись сюди привезли. Самому доводилось бачити і втручатися, коли такі люди стояли під кабінетом голови правління, аби випросити кілограм крупи чи лантух зерна.

Із введенням у дію указу Президента ситуація має кардинально змінитися: передавши свій пай в обробіток, людина знатиме, що отримає все необхідне і в стократному розмірі лише за те, що її земля взята в користування. Кого ще переконувати в очевидності переваг, що їх надає указ?

Знаю, що сьогодні ще немало противників запровадження приватної власності на землю. Мовляв, розпродають усе. Нічого страшного в цьому не вбачаю, бо це святе право власника — передати землю в обробіток, обробляти її самому чи продати. Тому я виступаю за право прийняття рішення самими селянами. Сьогодні право вибору — за ними, а земельні відносини мають бути врегульовані законом. Власник повинен мати можливість за необхідністю її реалізувати, але в межах свого сільського землеволодіння, причому узгоджуючи свої дії з іншими. Насамперед, звичайно, із членами колективного сільськогосподарського підприємства. А щоб не було спекуляції землею, треба встановити її ціну. Тоді й не буде непотрібного ажіотажу.

Виникає запитання: а як держава? Які її права? Якщо вона захоче купувати продукцію, нехай створює такі умови контракту, щоб селянин продавав державі і хліб, і молоко, і м'ясо. Якщо не зможе, то селянин і сам зуміє розпорядитися продукцією. Повірте, люди швидко зроблять висновки щодо тих, хто звик їсти, керувати і, ні за що не відповідаючи, плести язиком. Отже, не такий страшний чорт, як його малюють. Бо для хлібороба страшніших умов, ніж нинішні, ніде не знайдеш і в жахливому сні не побачиш. Не бояться ж нічого лише ті, хто звик не виробляти, а керувати та загрібати жар чужими руками. Тому вони й нагнітають напруженість, страхають втратою незалежності. І головна причина в тому, що з-під ніг номенклатури вислизає останній плацдарм. Ось і все пояснення!..

І все ж не можна позбутися відчуття, що указ Президента щодо прискорення земельної реформи дещо поспішливий, не зовсім продуманий, мало підкріплений нормативними актами й законами. Саме це й викликає недовіру щодо його реалізації. Однак переконаний, що Верховна Рада разом із Президентом зроблять потрібні висновки, і селянин нарешті стане справді вільним і багатим. Іншого виходу немає. Земля повинна мати господаря.

Петро КІВШИК,
народний депутат України.

Один з «чудової п'ятірки»

Спроба передноворічного портрета міністра і його міністерства на тлі невесело прожитого року

Навіть невиправні песимісти не могли не помітити, як після зміни керівництва держави й МВС зокрема принишкла було міліція почала дедалі сміливіше нагадувати про своє місце в суспільстві. Бо де ще й коли, скажіть, бачено, щоб «хрещені батьки» київських «бригад» залягали на дно, імітували власну смерть за «бугром», а то й потрапляли до міліцейських буцегарень. Заворушилися навіть ті «жирні коти», які давно пригодували стражів порядку, починаючи від сержантів патрульно-постової служби і ДАІ і закінчуючи деким з генералів.

До керма МВС вперше допущено фахівця, який про рівень криміналізації суспільства, розмах корупції у вищих владних структурах знає не з «причесаних» доповідних чи з газетних публікацій. І на відміну від своїх попередників уже не стане просторікувати про те, чи є у нас п'ята, мафіозна, влада, чи немає, а зрештою спробує знайти міліції те місце в суспільстві, яке займає поліція цивілізованих країн.

Непосидючий за натурою начальник Управління «К» (боротьба з корупцією) СБУ генерал-лейтенант Володимир Радченко мав можливість походити на [illegible]тих ролях та ще й зі зв'язаними руками, адже належних умов для реалізації планів боротьби з корупцією фактично не мав (Верховна Рада на той час так і не розглянула питання матеріально-технічного забезпечення підрозділів СБУ з боротьби з організованою злочинністю).

Такого шансу, можливо, і єдиного, дарованого Президентом, 46-річний генерал втрачати, напевно, не захоче. І вже тому я далекий від думки, що оті великомасштабні, дещо спонтанні операції, які провела міліція після підписання Президентом Л. Кучмою Указу про посилення боротьби зі злочинністю, були першим акордом стратегічного плану нового міністра у боротьбі з організованою злочинністю. Тих, хто гребе мільярдами, краде вагонами, цим не візьмеш. Скоріше за все, то була данина політичним і соціальним віянням: свідчить, що президентський указ — в діі та ще й якось заспокоїти беззахисного обивателя, замордованого небаченим нахабством дрібних злодіїв, хуліганів, рекетирів вуличного штибу.

А сам міністр отримав можливість зайве пересвідчитись, що з таким міліцейським монстром, яким є його відомство, не те що на бій зі злочинним світом, а й у розвідку йти небезпечно. За його словами, лише 20 відсотків особового складу відомства займаються кримінальним блоком питань. А всі інші, виходить, — другорядними для міліції речами — паспортизацією населення, гасінням пожеж, вихованням «зеків» й клієнтів ЛТП, охороною об'єктів, у тому числі й комерційних, і... просто протирають штани у роздутих штатах «главків» і «підглавків». Одне слово, найважливіші слідчо-оперативні служби опинилися на задвірках і виходило, як у ледачій сім'ї, де один з сошкою, а семеро з ложкою.

Ось тут новий міністр, судячи з усього, і взяв круто. Першим ділом реформував шість головних управлінь центрального апарату МВС (наприклад, майже на 97 відсотків обрізано Головне управління тилу), вдвічі скоротив управлінський апарат, ліквідовано 18 генеральських посад. З МВС слідом за міністром Василишиним змушені були піти його перший заступник Валентин Недригайло та більшість членів колегії відомства. Нині міністр приглядається до керівників міліції на місцях. Уже «пішли» з посад начальники УВС Києва, Київської, Одеської, Харківської, Львівської, Полтавської областей. А всього поміняно начальників трьох міських і семи обласних управлінь МВС.

Утім, позбавитися ще якось можна, а от кого на їхнє місце? І це зовсім не риторичне запитання, коли зважити, що справжні професіонали, хто знав собі ціну, як правило, пішли з МВС. Я чув про наміри нового міністра повернути їх, але чи захочуть ті «ворушити старе»?

Сьогодні Радченко ставить на молодих (а це ж час!) та на тих, у кому мав можливість упевнитись під час боротьби з організованою злочинністю. Так, став начальником столичного управління внутрішніх справ керівник київської міліцейської служби боротьби з організованою злочинністю Микола Піддубний, а заступником главку з боротьби з організованою злочинністю МВС України — колишній заступник Радченка в управлінні «К». Колишні колеги Радченка по СБУ очолили управління внутрішніх справ у Харківській та Одеській областях...

Однак і тут не дуже розженешся. По-перше, таких працівників небагато. По-друге, СБУ й МВС — давні приховані конкуренти, і тому обидва відомства ревно ставляться до «чужаків» у своїх рядах. Недарма вже чути думки, що знову повторюються андроповські часи, коли генерал КДБ Федорчук під виглядом очищення МВС хотів підім'яти його під КДБ.

Те, що наші органи внутрішніх справ треба очищати — поза всяким сумнів. А от як це робити, новому міністрові доведеться дуже зважувати. Тим паче, що деяке підґрунтя автори згаданих чуток таки мають. Адже недарма з легкої журналістської руки у засобах масової інформації пішов «гуляти» термін «чудова п'ятірка», до якої окрім власне генерала СБУ Радченка «оприділено» нинішнього керівника СБУ Маликова, його попередника на цьому посту віце-прем'єра Марчука та полковника СБУ, голову парламентської Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Омельченка. А на додачу — плітки про підготовку «п'ятіркою» державного перевороту.

Що стосується конкретно генерала Радченка, то розмови про державний переворот він назвав маячнею. Але аж ніяк йому не відмогтися від іншого «перевороту», що стався не без його участі в МВС. Не зважаючи на запеклий лобізм певних сил, таки пройшла поправка до 7 статті Закону «Про міліцію». Непосвячені могли й не помітити, що замість абревіатури УВС такої то області з'явилася інша — УМВС (Управління Міністерства внутрішніх справ) по такій то області. За зміною цих літер — ціла революція в системі, — органи внутрішніх справ на місцях по вертикалі перепідпорядковано безпосередньо Міністерству внутрішніх справ. А це означає — віднині ці органи мають служити не місцевому керівникові, який часто за такої «кишенькової міліції» почувається мало не удільним князьком.

МВС запровадило й новий порядок призначення начальників УМВС в областях — кандидатури узгоджують з міністром внутрішніх справ і з Президентом України. Узято й за правило, що керувати обласною міліцією має виходець з іншої області, не обтяжений зайвими — родинними, земляцькими, кумівськими зв'язками з регіоном. (Що, звичайно, зовсім не до душі деяким керівникам обласних Рад).

Додаймо до цього й те, що, нарешті, своє слово може сказати й служба внутрішньої безпеки МВС, котрої, на моє глибоке переконання, більше побоювались невгодні начальству працівники, аніж справжні корупціонери в міліцейських погонах. Підрозділи цієї служби виведено з підпорядкування керівників міліції на місцях, віднині і вони підлягають безпосередньо Києву. А це хоч якась, та надія, що нарешті ми отримаємо відповідь на болюче запитання: чому одних працівників міліції розстрілюють з автоматів, підривають на мінах (як майора Балегу на Закарпатті; а разом цього року загинуло більш як сорок працівників органів внутрішніх справ!), а інших «ставлять на довольство» сумнівні комерційні структури?

Без відповіді на це запитання сьогодні марне збирати сили для серйозного наступу на злочинність, особливо, організовану. Хоча для цього наступу новий міністр, як ніхто з його попередників, має сприятливу політичну і громадську ситуацію — оголошену Президентом війну «жирним котам» та відповідні настрої переважної більшості народу.

Має й характер. У чому я пересвідчився на одному із засідань Координаційного комітету з боротьби зі злочинністю під головуванням тодішнього Президента Л. Кравчука. На тлі блідих виступів керівників деяких правоохоронних відомств, окремих керівників УВС областей виступ маловідомого тоді начальника служби «К» СБУ генерала Радченка різонув слух: принциповий і діловий. А в ранзі міністра він уже на першій прес-конференції, переступаючи неписані кабмінівсько-номенклатурні правила, гостро критикував суміжні відомства й міністерства, котрі мають, згідно з президентським Указом, також боротися зі злочинністю, але не роблять цього.

Втім, вистачатиме міністрові й підніжок (чого-чого, а цього «добра» у нас ніколи не бракувало). За словами міністра, йому вже оголосили війну деякі керівники областей, незадоволені його кадровою політикою щодо начальників УМВС. Додаймо до цього опір старої «емвеесівської гвардії», традиційні економічні негаразди (нестача коштів, техніки, спецзасобів тощо). І, звісно, політичні ігри.

Бо одне діло — вибрати квартиру на околиці Оболоні, враховуючи «розу вітрів», про що зізнався одній з газет Володимир Радченко. Інше — розібратися в «розі хитровіїв» політичних. Принаймні, спритні політики не з'являються перед журналістами аж через кілька місяців після призначення на міністерський пост, що необачно вчинив генерал Радченко і привселюдно це визнав. Або ж не нарікають, коли від їхнього імені під вивіскою тієї самої «чудової п'ятірки» з'являється своєрідна політична заява щодо пліток про підготовку «п'ятіркою» держперевороту.

Але, міркую собі, в цій «п'ятірці», як і в численних інших, віртуозно займатися політикою є кому. А комусь та треба, як мовиться, і «плуга перти», за що, переконаний, і цінують там генерала Радченка. Наші оцінки тут збігаються.

Анатолій БЕНЬ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Культура

ТУТ ЗАВЖДИ ЖИВ ПРИНЦ ДАТСЬКИЙ

Львівський академічний український драматичний театр імені Марії Заньковецької урочисто відзначив 50-річчя творчої діяльності

1944 року творчий колектив перебрався сюди із Запоріжжя, бо там приміщення театру було зруйновано. І хоча ми за звичай твердимо, що мова справжнього мистецтва близька й зрозуміла усім, східнякам, які зустрілися тоді із настороженим очікуванням галичан, ще належало відшукати своє місце у мистецькому житті Львова. Синтез східної і західної театральних культур і духовних засад спричинився до появи унікального театру, котрий за всіх часів був пристанищем національної ідеї. А тепер, коли національна ідея гасає вулицями, задерши спідницю і б'ючи себе кулаком у груди, театр заньківчан — мабуть, найнадійніше пристановище шляхетності, яка ховається за його міцними мурами від роздратованої і заполітизованої юрби...

Львів'яни — високі службові особи і звичайні глядачі — прийшли в театр, аби освідчитися в любові заньківчанам і зробили це щиро — без «датських» традиційних компліментів. Бо в цьому театрі завжди жив принц Датський, який разом із митцями розв'язував вічну проблему — бути чи не бути? — однозначно. Принц Датський і на поріг не підпускав кон'юнктурних віянь у тяжкі часи застою — глухонімого, боязкого і зрадливого. Принц Датський асистував режисерам Віктору Івченку, Сергію Данченку, Федору Стригуну, усім артистам театру. Хіба не дивом є довговічність (20—25 років) окремих вистав, що не сходили зі сцени, виховуючи нових глядачів, нових виконавців, які трепетно переймали ролі «з теплих рук» Майстра? Заньківчанська «філія», яка разом із Сергієм Данченком свого часу перейшла до столичного театру імені І.Франка, і досі, не секрет, робить там погоду.

Уся культура переживає нині не найкращі часи. Чи можемо, чи маємо право судити надто суворо тих, хто поплив на хвилях комерції заради виживання? Хтозна... Зрештою, вони самі себе засудили до духовної страти. Бо для артиста навіть пилюка за лаштунками сцени — найсолодше на світі повітря.

Вклонившись доземно своїм шанувальникам, заньківчани щиро запевнили їх, що гратимуть навіть тоді, коли нічого за свій труд не отримуватимуть. Аби лише на сцені було світло. Принц Датський стояв за плечима свого дітища і усміхався — ледь помітно, краєчком уст...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Проблеми планети

Якщо зчиняються війни, кому це потрібно?

1994 року, що минає, по всьому світу шаленіла 41 війна, а разом після 1945 року їх було 187. Такі, як повідомляє німецька газета «Нойє Рур-цайтунг», результати спостережень експертів робочої групи з досліджень причини воєн при університеті міста Гамбурга. Особливо тривожить те, що після закінчення другої світової війни кількість кризових регіонів по всій планеті постійно зростає.

* * *

Чинної п'ять діб угоди про припинення вогню між Сербською Республікою і Мусульмано-Хорватською Федерацією в цілому продовжують дотримуватися супротивні сторони, напруження на боснійських фронтах значно зменшилося. В той же час у Західній Боснії не припиняються інтенсивні міжмусульманські зіткнення між загонами самооборони Фікрета Абдича й частинами 5-го корпусу мусульманських військ.

* * *

Після драматичних подій довкола захоплення французького літака алжирськими терористами французькі авіакомпанії прийняли рішення тимчасово перервати повітряне сполучення з Алжиром. Про це повідомив міністр транспорту Франції Бернар Боссон. За його словами, потрібно кілька днів, щоб ужити заходів безпеки.

* * *

Сирія поклала на Ізраїль відповідальність за відсутність прогресу на двосторонніх переговорах у Вашингтоні. Замість того, підкреслюють представники сирійського уряду, щоб упритул зайнятися розглядом питання про повний відхід Ізраїлю з окупованих Голанських висот, єврейська держава виступила з низкою неприйнятних для Дамаска ініціатив. Проте вирішено, що вашингтонські переговори матимуть продовження після новорічних свят.

* * *

Засуджений за шпигунство на користь Росії колишній співробітник ЦРУ Олдріч Еймс не виключив можливості того, що в розвідслужбах США працюють й інші подвійні агенти. «Це можливо», — сказав він в інтерв'ю, яке дав у стінах в'язниці кореспондентам телекомпанії Сі-ен-ен.

А БУВ БИ ПОДАРУНОК ДО НОВОГО РОКУ...

Японський уряд стурбований важливою проблемою: допомагати чи ні Україні і, в разі позитивної відповіді, в яку копійку йому це обійдеться. В уряді думки розійшлися. З одного боку, МЗС Японії — активний прибічник фінансової допомоги Україні для реалізації розробленого нами проекту економічних реформ, що отримав схвалення Міжнародного валютного фонду. Причому МЗС наполягає на фінансових вливаннях у стислі терміни, аж до визначення конкретної суми до кінця нинішнього року. З іншого боку, заперечує Міністерство фінансів, яке, у свою чергу, заявило, що не може бути й мови, щоб у такий строк прийняти принципове рішення, не кажучи вже про якісь обсяги. На його думку, слід діяти обережніше, зважаючи на ситуацію в Україні.

Проте ряд японських експертів вважає, що Токіо визначить свою позицію не пізніш як до березня 1995 року, коли має відбутися візит до Японії Президента України Леоніда Кучми. Безумовно, міжвідомча полеміка не сприятиме прискоренню цього процесу.

Питання про допомогу Україні вже обговорювалося влітку на Неапольській нараді глав держав та урядів семи провідних країн світу, де було досягнуто угоди про надання Києву протягом двох років допомоги у розмірі 4 млрд доларів. Потім на міжнародній конференції «Партнерство з метою економічного перетворення в Україні», що відбулася наприкінці жовтня в Канаді, — США, Канада і країни ЄС також оголосили про намір надати Києву по 100 млн доларів як фінансову допомогу для здійснення реформ. Тоді Токіо утримався від виступу з якимись «українськими зобов'язаннями», обмежившись заявою, що розгляне це найближчим часом.

Немає сумнівів, що приєднання України до ДНЯЗу і підписання в Будапешті Меморандуму про гарантії безпеки України підштовхне Токіо до позитивної відповіді на дуже важливе для нашої країни питання. Найближчим часом до України прийдуть представники ряду банків Японії, щоб докладно ознайомитися з економічним становищем в Україні і визначити ті сфери, в яких використання японських кредитів буде найефективнішим. Після повернення до Японії експерти подадуть урядові звіт, на основі якого буде прийнято рішення про умови надання Токіо фінансового сприяння Україні.

Раніше Японія надала нашій країні по лінії Всесвітньої організації охорони здоров'я близько 26 млн доларів для допомоги жертвам аварії на ЧАЕС. А крім того, ще близько 16 млн доларів для сприяння ліквід... ядерної зброї, а також гуманітарну допомогу на суму близько 10 млн доларів. А це означає, що шанси в України все ж таки є.

За матеріалами зарубіжних інформагентств.

Звідки приходять казки

Данія. Мабуть, тільки в цій країні міг народитися казкар Ганс Християн Андерсен, який подарував дітям усієї планети неймовірно прекрасний світ, осяяний добром і світлом. Вдячні співвітчизники увічнили його образ у пам'ятнику, встановленому на одній із затишних вуличок Копенгагена.

Чи можливий ядерний вибух?

Ціла низка «серйозних недоліків» у забезпеченні безпеки виявлена на британських підприємствах з виробництва ядерної зброї. У доп... ді, підготовленій ур... вими інспекторами за результатами перевірок ядерних об'єктів, які підпорядковані національному міністерству оборони, зазначено, що в... в області безпеки на підприємствах криют... собі біду для населення прилеглих районів.

У документі, зокрема, сказано, що за вказівкою цих інспекторів торік було тимчасово припинено випуск боєголовок для ракет «Трайдент» на об'єкті А 45, який являє собою частину ядерного підприємства в Олдермастоні, у зв'язку з відсутністю належних засобів одвернення можливості ядерного вибуху.

Фрідеріке ФРЮВІРТ:

ЧИМ БІЛЬШЕ МОВ ЗНАЄ ЛЮДИНА, ТИМ БІЛЬШЕ ШАНСІВ МАЄ У ЖИТТІ

Півроку тому у Києві почав діяти Гете-інститут. Він став 159-м з тих, які працюють у 78 країнах світу. Не перебільшення, що його спеціалісти несуть німецьку мову у світ, сприяють міжнародному співробітництву в галузі культури. Фінансує програми уряд ФРН.

Стаж роботи керівника мовних курсів у столиці України пані Фрідеріке Фрювірт в Гете-інституті — 26 років. Оеанні чотири вона працювала в Канаді, де підготувала збірник вправ до підручника німецької мови для дорослих.

Нині пані Фрювірт прагне, щоб в Україні якомога більше людей знали німецьку. І не тільки. Адже програми Гете-інституту реалізуються під девізом: «Вивчаючи німецьку — знайомимося з Німеччиною!»

Сьогодні пані Фрідеріке Фрювірт — гостя «Голосу України».

— Пані Фрювірт, Україна нині переживає справжній бум щодо вивчення іноземних мов, в тому числі й німецької. Щоправда, не всі досягають бажаних результатів: часто, «пройшовши» програму десятирічки і вузу, людина неспроможна побудувати найпростіше речення.

У чому справа: недосконала система підготовки чи учні «не такі»? Які ваші враження від роботи у цій галузі в Україні?

— Подібний бум — це дуже добре. Адже чим більше мов знає людина, тим більше шансів має у житті. Мені ще важко щось сказати про систему вивчення іноземних мов в Україні, але, очевидно, справа не в нестаранності учнів.

За півроку, що Гете-інститут працює в Україні, я переконалася, що тут є і талановиті педагоги, і здібні учні. Мабуть, найкращі контакти маємо з Луцьким університетом. Принаймні бачимо вже й певні результати своєї праці і задоволені ними.

— **Ви хочете, щоб німецькою в Україні заговорили всі?**

— Я не заперечувала б. Нині в Україні німецьку вивчає майже один мільйон чоловік. Проте найближче завдання ми ставимо таке: навчити вчителя навчати новими методами викладання. Тому організовуємо семінари для вчителів німецької мови в школах і її викладачів у вузах, пропонуємо нові програми. В міру можливостей завозимо в Україну підручники: їх вже надійшло на 147 тисяч німецьких марок. На жаль, забезпечити ними всіх не в змозі.

Відзначу, що маємо тут надзвичайно вдячних партнерів, які розуміють нас, як кажуть, з півслова. Українські колеги працюють разом з нами, щоб реформувати систему вивчення німецької мови.

— **Кілька років тому я вивчала німецьку у Гете-інституті в Дюссельдорфі. Бувало, що забувала, чого там сиджу — так цікаво і зовсім незвично викладачі вели уроки. Не кажу про технічні засоби — наші вчителі можуть про таке лише мріяти. Хіба так складно «пересадити» вашу систему вивчення іноземної мови у наші школи?**

— Це в будь-якому випадку не так просто, а якщо зважити на економічну ситуацію в Україні, то надзвичайно важко. Адже Гете-інститут лише допомагає поліпшити систему вивчення німецької мови.

Скажімо, ми винайшли можливості за нашою концепцією навчати мови студентів Києво-Могилянської академії, де викладання ведеться виключно німецькою. Робимо це надзвичайно обережно, малесенькими кроками — такі вимоги методики Гете-інституту.

— **Кажуть, що мовні курси Гете-інституту в Києві — це модель викладання німецької.**

— Ми цього прагнемо. Хоч нині про мовні курси в Києві я б не хотіла говорити, бо поки що з ними лише проблеми: у нас недостатньо приміщень, немає жодних умов, щоб вони функціонували як модель. Хоч курси нині працюють добре, у нас багато українських викладачів. До речі, на заняття можуть приходити вчителі німецької мови, щоб ознайомитися з методикою викладання. От коли у нас в Києві буде свій дім, тоді мовні курси стануть моделлю.

— **Після Канади життя в Києві вам, мабуть, не здається солодким?**

— Бачите, в Канаді я жила в цивілізованому світі, хай не буде це образливим для України. В Києві ж найдрібніша побутова проблема, скажімо, лампочка, що перегоріла, переростає в світову. Співчуваю тутешнім людям, які опинилися в такій скруті не зі своєї вини. Тож у міру можливостей намагаюся їм допомогти.

Скажімо, хоч я без проблем справляюся з домашнім господарством чи обслуговуванням автомобіля, проте нині мені допомагають добрі, старанні люди, що стали безробітними. Знаю, що без тієї платні, яку їм забезпечую, вони не виживуть. Тож, як бачите, я ще й «створила» три робочих місця для киян.

— **І вам не хочеться все залишити і поїхати в свою благополучну країну? Чи, може, ви плануєте тут розбагатіти?**

— Я вчитель. А вчитель навряд чи розбагатіє — що в Україні, що в Німеччині. Але я ідеаліст: матеріальне не багато важить у моєму житті і мені цікаво починати з нуля. Вже заздалегідь відчуваю задоволення від того, яку потрібну і цікаву програму ми тут здійснюємо.

Інтерв'ю взяла Валентина ПИСАНСЬКА.

Продиктовано в номер

Б'ють і за політичну позицію

27 грудня о 9 годині вечора депутат ВР Криму Вадим Мордашов повертався додому. Тільки вийшов з ліфта, як на нього напали й жорстоко побили. Кілька днів тому у під'їзді свого будинку депутата ВР Криму Бориса Кізілова жорстоко побили залізними прутами, зламали руку. Голова ВР Криму С.Цеков переконаний, що тут можуть бути лише політичні мотиви, бо ні Кізілов, ні Мордашов не займаються комерційною діяльністю, а працюють в парламенті на професійній основі.

До речі, саме ці двоє депутатів, які входять до фракції «Республіка», вимагали відставки або ротації Президії ВР Криму. У цьому питанні «Республіку» (9 чоловік) підтримують ще дві фракції — «Курултай» (14 чоловік) і «Россия — единство» (17 чоловік).

Крим — колиска майбутнього союзу?

Підсумкам роботи парламенту 1994 року була присвячена прес-конференція, яку провів Голова ВР Криму С.Цеков. Він сказав, що в кримського парламенту поліпшилися стосунки з Росією, але погіршилися з Україною. За словами Цекова, багато депутатів українського парламенту також виступають за оновлення союзу республік і, на його думку, колискою такого союзу міг би стати Крим.

На запитання «З якою Росією Крим хоче співробітничати — з імперською, націоналістичною, демократичною чи фашистською?» С.Цеков відповів: «З усякою Росією, хоч би яка вона була».

Цеков сподівається на те, що буде укладено такий договір між Росією і Україною, в результаті якого ЧФ залишиться єдиним і неподільним і що буде підписано також договір про колективну безпеку двох держав.

Щодо можливості повторення в Криму нинішньої ситуації в Чечні, то Цеков заявив: «Жодних підстав для проведення паралелі між Кримом і Чечнею немає».

Почнемо з бензину

У Херсоні відкрито офіс Торговельно-промислової палати Республіки Казахстан. Як повідомили її представники, з угод, над якими працюють обидві сторони, передбачено підписати угоду з місцевим нафтопереробним заводом. І вже наступного року херсонці зможуть виробляти бензин і дизельне пальне не тільки з російської, а й з казахстанської сировини.

Ділове представництво дружньої країни сприятиме пошуку партнерів, відбору інвестиційних проектів, оформленню необхідних для зовнішньоекономічної діяльності документів тощо. Виробники через цього посередника зможуть репрезентувати свої товари в Торговому домі «Казпал». Україна зацікавлена обмінювати свою продукцію на мідь, феросплави, карбід, лікарські препарати виробництва Індії, Китаю, арабських країн. Водночас Казахстан прагне експортувати через морські ворота України свої товари до країн Заходу.

Лідер — в немилості, партія — зростає

Попри те, що колишній лідер ліберального руху в Україні пан Маркулов нині — в опалі, загін прихильників його ідеї продовжує зростати. Принаймні на Донеччині. Як повідомив віце-президент ЛПУ по області Сергій Токарєв, ювілейну — сорокову — організацію партії створено в шахтарському Димитровому, налічує вона більш як 30 членів. У цілому на Донеччині в лавах ЛПУ — близько 6 тисяч чоловік. Зараз партія готується до з'їзду, який має відбутися в Києві наприкінці січня.

ЛУГАНЦІ — ЗА АМУРОМ

Китайську провінцію Хейлунцзян відвідала офіційна делегація Луганської області, яку очолював голова облради народних депутатів Петро Купін. Підсумком візиту стала угода про торгово-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво між Луганською областю і провінцією Хейлунцзян, яка розташована на кордоні з Росією, за рікою Амур. Китайці поставлятимуть нам медикаменти, міні-котельні, мотоблоки, міні-трактори, а головне — організують спільне виробництво, подаватимуть свою нафту для Лисичанського нафтопереробного заводу (до речі, 46 відсотків китайської нафти видобувається саме в Хейлунцзяні), візьмуть участь у реконструкції хімічних флагманів України — Сіверськодонецького ВО «Азот» та Рубежанського ВО «Барвник», відкриють у Луганську магазин, де продаватимуться продукти харчування та товари легкої промисловості китайського виробництва.

А Луганщина новим діловим партнерам має намір поставляти тепловози, мінеральні добрива, вагони, верстати.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Профспілки викликають Президента

Виконком об'єднання профспілки Харківської області, за повідомленням місцевої преси, надіслав телеграму Президенту України Леоніду Кучмі, в якій висловлюється занепокоєння подальшою долею харківських підприємств, які у зв'язку з енергетичною кризою змушені працювати лише два-три дні на тиждень. Профспілкові лідери пропонують Президенту прибути найближчим часом до Харкова, аби на місці ознайомитися з украй критичною ситуацією.

Микола КОСИЙ.

Харківська область.

Чого вартий лічильник без грошей?

У багатьох квартирах Чернівців почали з'являтися водоміри і газові лічильники. Той, хто ними користується, сплачує за користування водою та газом набагато менше. Як мовиться, шкура варта вичинки.

Але перед квартировласниками постає проблема: де взяти оті прилади? Газові лічильники ще сяк-так можна роздобути. А з водомірами кепсько — вітчизняна промисловість виготовляє їх, як кіт наплакав.

Споживачам вирішив допомогти колектив Чернівецького ВО «Електронмаш». Спільно з конструкторським бюро «Сокіл» зі Світловодська буковинці розробили оригінальний лічильник, що здатний контролювати витрати не лише питної, а й гарячої та технічної води. Для виготовлення приладу не треба дорогих кольорових металів, бо він — із пластмаси.

Та біда у тім, що ці диво-лічильники існують лише у декількох дослідних зразках. У підприємства нема коштів для їх серійного виробництва. Не може нічим зарадити й Мінпроммаш України, якому підпорядкований «Електронмаш».

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Солодкі іменини

Сто п'ятдесят років з дня свого заснування відзначив Кам'янський цукровий завод. Збудований у 1844 році синами декабриста Василя Давидова, він нині переживає свою другу молодість.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

На початку наступного року у Львові відбудеться фестиваль «Тиждень моди»

Демонстрація моди стане щорічним львівським фестивалем мод, на якому «зелену вулицю» буде відкрито молодим талантам.

У рамках фестивалю відбуватимуться конкурси не лише художників-модельєрів, але й перукарів, манекенниць.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Модернізується телефонний зв'язок

Севастопольське міське державне підприємство зв'язку підписало контракт з німецькою фірмою на будівництво нової електронної міжміської і міжнародної телефонної станції. Кабінет міністрів України виділив цільовий кредит у розмірі двох мільйонів доларів США.

Нова станція відповідатиме світовим стандартам за якістю роботи телефонного зв'язку, факсів, модемів з автоматичним набором адресатів в усіх країнах близького й далекого зарубіжжя. Зі 100 до 160 тисяч номерів зросте міська абонентна мережа. А це означає, що майже кожна сім'я матиме телефон.

Реконструкція вже розпочалася. Діє мобільний телефонний зв'язок без дротів, замінюється старе обладнання й на міжміській станції. В перспективі — будівництво цифрових телефонних станцій. Їх абоненти зможуть користуватися послугами 26 видів. Серед них — прямий зв'язок без набору номера, міські телефони-автомати з міжміським і міжнародним зв'язком та ін. Будівництво нової станції розпочнеться наступного року.

Олександр ПІЛАТ.

Сімферополь.

«Ланжерон» на хіт-параді

«Ланжерон» — це не тільки відомий одеський пляж, а й пиво, що його випускає тутешній пивзавод № 1. Пиво, повірте, досить пристойне й популярне. І це думка не тільки місцевих шанувальників пінистого напою. Нещодавно «Ланжерон» прискіпливо дегустували в Москві, на хіт-параді Партії шанувальників пива. І в конкурсі серед 22 сортів напою з різних країн СНД він зайняв досить почесне третє місце. Одеські пивовари, з одного боку, задоволені, а з другого — і не думають отим задовольнятися. Зараз готують до випуску нове пиво під назвою «Два капітани» — воно, сподіваються, підніме їхній імідж на ще вищу сходинку.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

КОХАННЯ ЗАВЕЛО В НЕВОЛЮ

Завсідник одеського Привозу пан Арнольд прибув у центр виробітку українського білого золота, аби відвідати не менш знамениту, ніж Привоз, проскурівську товкучку, у супроводі чарівної леді. Що вона йому муркотіла дорогою — невідомо, але заради неї він готовий був на все. А дамі забаглося заморську хутрову шубку і закордонне «Вольво». І все те в один вечір він поклав до її дебелих ніжок. Щоправда, перед цим передав пришельцеві з московської фірми «Сандінд» документацію на відправлення 320 тонн цукру з Чернівецького цукрового заводу. За це отримав 100 тисяч американських доларів для красуні.

Не встигла краля натішитись обновками, як хмельницькі правоохоронці все те забрали разом з галантним кавалером. Як з'ясувалося, документи на цукор були фальшиві. За фактом шахрайства ведеться слідство.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницький.

«КАНОНАДА» ВІДМІНЯЄТЬСЯ

Чи то замітка в «Голосі України», чи, може, репліки місцевої преси про стрільбу на вулицях обласного центру підштовхнули голову Кіровоградської міськради Василя Мухіна з властивою йому рішучістю взятися за наведення порядку. Своїм розпорядженням він нещодавно заборонив продаж піротехнічних засобів і пристроїв, що не відповідають технічним нормативам в Україні. Йде їх вилучення з торгівлі. А хто захоче скористатися з раніше придбаного з хуліганськими намірами, ризикує бути притягнутим до адміністративної відповідальності.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Є. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

- ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 394439.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311248.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України». Віддруковано на папері «Зовнішспецпостачінвест ЛТД» (тел. 441-89-94).